

DACIA

REVUE D'ARCHÉOLOGIE
ET D'HISTOIRE ANCIENNE

NOUVELLE SÉRIE

LXVIII

2024

ACADÉMIE ROUMAINE
INSTITUT D'ARCHÉOLOGIE « VASILE PÂRVAN »

D A C I A

REVUE D'ARCHÉOLOGIE
ET D'HISTOIRE ANCIENNE

NOUVELLE SÉRIE

LXVIII

2024

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE

RÉDACTION

Rédacteur en chef :

EUGEN NICOLAE

Rédacteur en chef adjoint :

LIANA OȚA

Collège de rédaction :

MARIA ALEXANDRESCU VIANU (București), DOUGLASS W. BAILEY (San Francisco), MIHAI BĂRBULESCU (Cluj-Napoca), PIERRE DUPONT (Lyon), SVEND HANSEN (Berlin), ANTHONY HARDING (Exeter), RADU HARHOIU (București), VUJADIN IVANIŠEVIĆ (Beograd), ATTILA LÁSZLÓ (Iași), MONICA MĂRGINEANU-CÂRSTOIU (București), VIRGIL MIHAILESCU-BÎRLIBA (Iași), JEAN-PAUL MOREL (Aix-en-Provence), CONSTANTIN C. PETOLESCU (București), IOAN PISO (Cluj-Napoca), ADAM RABINOWITZ (Austin, Texas), CLAUDE RAPIN (Paris), WOLFRAM SCHIER (Berlin), VICTOR SPINEI (Iași)

Comité de rédaction :

IRINA ACHIM, CRISTINA-GEORGETA ALEXANDRESCU, IULIAN BÎRZESCU, ADINA BORONEANȚ, DANIELA MARCU ISTRATE, ANDREI MĂGUREANU, GHEORGHE ALEXANDRU NICULESCU, ADRIANA PANAITTE, ANCA-DIANA POPESCU, DANIEL SPÂNU, AUREL VÎLCU

Secrétaires de rédaction : RALUCA KOGĂLNICEANU, SILVIU ILIUȚĂ

Rédaction éditoriale : MONICA STANCIU

Informatique éditoriale : OFELIA COȘMAN

Toute commande sera adressée à :

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE, Calea 13 Septembrie nr. 13, sector 5, 050711, București, România ;
Tél. 4021-318 8146, 4021-318 8106, Fax 4021-318 2444, E-mail : periodice@ear.ro

ORION PRESS IMPEX 2000 S.R.L., P. O. Box 77-19, sector 3, București, România ; Tél./Fax : 4021-610 6765,
4021-210 6787, Tél. 0311 044 668, E-mail : office@orionpress.ro

S.C. MANPRESS DISTRIBUTION S.R.L., Piața Presei Libere, nr. 1, Corp B, Etaj 3, Cam. 301-302, sector 1,
București, Tel.: 4021 314 63 39, fax: 4021 314 63 39, E-mail: abonamente@manpress.ro, office@manpress.ro,
www.manpress.ro

SORIRORI SOLUTIONS, Tel.: 0040765262077, 0040765166433; Internet: <http://www.sorirori.ro>; E-mail: sorin.costreie@sorirori.ro, rosana.guta@sorirori.ro

Les manuscrits, ainsi que toute correspondance les concernant, seront adressés à la Rédaction : Institut d'Archéologie « Vasile Pârvan », 11, rue Henri Coandă, 010667 Bucarest, Roumanie, E-mail : iab.redactie@gmail.com

Toute correspondance concernant les périodiques proposés en échange sera adressée à la Bibliothèque : Institut d'Archéologie « Vasile Pârvan », 11, rue Henri Coandă, 010667 Bucarest, Roumanie, Tél./Fax 4021 212 88 62, E-mail : biblioteca.iabvp@gmail.com.

ACADÉMIE ROUMAINE
INSTITUT D'ARCHÉOLOGIE « VASILE PÂRVAN »

DACIA LXVIII, 2024

REVUE D'ARCHÉOLOGIE ET D'HISTOIRE ANCIENNE
JOURNAL OF ARCHAEOLOGY AND ANCIENT HISTORY
ZEITSCHRIFT FÜR ARCHÄOLOGIE UND GESCHICHTE DES ALTERTUMS

SOMMAIRE
CONTENTS
I N H A L T

CONSTANTIN C. PETOLESCU, <i>La revue Dacia fête son centenaire (1924-2024)</i>	7
<i>ÉTUDES</i>	
ALAIN TUFFREAU, ROXANA DOBRESCU, SANDA BALESCU, <i>Nouveaux regards sur quelques gisements paléolithiques situés à la périphérie des Carpates roumaines</i>	19
OLIVER DIETRICH, <i>Break or continuity? Bronze Age figurines in southeastern Europe beyond the Žuto Brdo – Gârla Mare culture</i>	43
DRAGOȘ MÂNDESCU, <i>The spur from Valea Stâni. On horses and men in Early Iron Age Ferigile group</i>	85
LIVIA BUZOIANU, <i>Timbres amphoriques attribués à Héraclée du Pont découverts en Dobroudja</i>	149
GABRIEL MIRCEA TALMAȚCHI, <i>Considerations regarding the presence of autonomous coins from Mesambria in the Istro-Pontic territory</i>	177
MARKO DIZDAR, ASJA TONC, <i>The Late La Tène bronze vessels in the south-eastern Carpathian Basin</i>	193
OCTAVIAN MUNTEANU, VASILE IARMULSCHI, DANIEL SPÂNU, <i>Zarubincy-type fibulae: A return to regional and supra-regional connections</i>	221
CHRISTIAN GUGL, CRISTINA-GEORGETA ALEXANDRESCU, <i>Archaeological research in Troesmis in 2010-2017: An overview</i>	255
ADRIANA PANAITTE, <i>The Roman roads at the Lower Danube and the milestone dedication</i>	269
VIRGIL MIHAILESCU-BÎRLIBA, <i>About bracelets and necklaces with “pouches”</i>	299
ERWIN GÁLL, FLORIN MĂRGINEAN, MIHÁLY HUBA HÖGYES, VIKTÓRIA HORVÁTH, LEVENTE DACZÓ, <i>Thinking in Space! Why are funerary sites absent in eastern parts of Transylvania in the 7th-11th centuries?</i>	323
CRISTINA PARASCHIV-TALMAȚCHI, CONSTANTIN ȘOVA, <i>Aspects on the evolution of the early medieval settlement from Oltina – Capul Dealului through the lens of the two decades of archaeological research</i>	383
<i>NOTES ET DISCUSSIONS</i>	
ATTILA LÁSZLÓ, <i>Transylvanian archaeologists, contributors to the first volume of the journal Dacia</i>	419
DRAGOȘ MÂNDESCU, CRISTIAN EDUARD ȘTEFAN, MONICA MĂRGĂRIT, DRAGOȘ ALEXANDRU MIREA, <i>Note on a Bronze Age blade from Sălătrucu, Argeș County</i>	437

THIBAUT CASTELLI, DRAGOȘ HĂLMAGI, <i>Un Péparéthien à Istros</i>	449
TOBIAS HIRSCH, FLORIAN FEIL, <i>Drei hellenistische Dekrete aus Istros</i>	461
CONSTANTIN C. PETOLESCU, FLORIAN MATEI-POPESCU, <i>Un nouveau procureur de Dacia Apulensis</i>	467
ADRIAN BĂTRÎNA, <i>An archaeological source on archiereus costume in Moldavia in the first half of the 15th century</i>	473
 <i>COMPTES RENDUS</i>	
Miglena Stamberova, <i>Fibulite na Drevna Trakija (V – I v. pr. Xr.) / The Fibulae in Ancient Thrace (5th – 1st century BC)</i> , Disertacii tom 16 / Dissertationes volume 16, Sofia, 2023, 551 pages, 38 plates, 10 maps, ISBN 978-619-254-348-0 (<i>Daniel Spânu</i>)	487
 <i>ABRÉVIATIONS</i>	 491

ABRÉVIATIONS

- (A)ARMSI – Analele Academiei Române. Memoriile Secțiunii Istorice, București
- ABSA – Annual of the British School at Athens, Athens
- ACMI – Anuarul Comisiunii Monumentelor Istorice, București
- ACMIT – Anuarul Comisiunii Monumentelor Istorice. Secțiunea pentru Transilvania, Cluj
- ActaArchHung – Acta Archaeologica Academiae Scientiarum Hungaricae, Budapest
- ActaArchLodz – Acta Archaeologica Lodziensia, Łódź
- ActaMN – Acta Musei Napocensis. Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Cluj-Napoca
- ActaTS – Acta Terrae Septemcastrensis. Institutul pentru Cercetarea Patrimoniului Cultural Transilvănean în Context European, Sibiu
- ActaUnivLodz – Acta Universitatis Lodzianis, Folia Archaeologica. Uniwersytet Łódzki
- ADIU – Arheologija i davnja istorija Ukrajni. Institut arheologij nacional’noj Akademij nauk Ukrajni
- AÉ – L’Année épigraphique, Paris
- Agria – Agria. Az Egri Múzeum Évkönyve – Annales Musei Agriensis. Dobó István Vármúzeum, Eger
- AISC – Anuarul Institutului de Studii Clasice, Cluj-Napoca
- AK – Antike Kunst. Vereinigung der Freunde Antiker Kunst, Basel
- Alba Regia – Alba Regia. Annales Musei Stephani regis, Székesfehérvár
- Alt-Thüringen – Alt-Thüringen. Jahresschrift des Museums für Ur- und Frühgeschichte Thüringens
- Aluta – Aluta. Revista Muzeului Național Secuiesc, Sfântu Gheorghe
- AM – Mitteilungen des Deutschen Archäologischen Instituts. Athenische Abteilung, Athen
- Analele Dobrogei – Analele Dobrogei. Revista Societății Culturale Dobrogene, Constanța
- Annales Universitatis Apulensis – Annales Universitatis Apulensis, series Historica. Universitatea „1 Decembrie 1918”, Alba Iulia
- AnB (S.N.) – Analele Banatului (Serie Nouă Arheologie – Istorie). Muzeul Banatului, Timișoara
- AncSoc – Ancient Society, Katholieke Universiteit te Leuven, Leuven
- AncWestEast – Ancient West & East, Leiden
- Angustia – Angustia. Revista Muzeului Național al Carpaților Răsăriteni, Sfântu Gheorghe
- Annales – Annales. Économies, Société, Civilisations, Librairie Armand Colin
- ANRW – *Aufstieg und Niedergang der römischen Welt. Geschichte und Kultur Roms im Spiegel der neueren Forschung*, Berlin – New York, 1972-1998
- Antaeus – Antaeus. Communicationes ex Instituto Archaeologico Academiae Scientiarum Hungaricae, *Budapest*
- Anthropologie(Brno) – Anthropologie. International Journal of Human Diversity and Evolution, Anthropos Institute at the Moravian Museum, Brno, Czech Republic
- L’anthropologie – L’anthropologie. Institut de Paléontologie Humaine, Paris
- Antiquité Tardive – Antiquité Tardive. Revue Internationale d’Histoire et d’Archéologie (IVe-VIIe siècle), Brepols Publisher
- Antiquity – Antiquity. A Review of World Archaeology, Durham University, Durham
- AnUCraiova – Analele Universității din Craiova
- DACIA N.S., tome LXVIII, Bucarest, 2024, p. 491-499

- AnUDC – Analele Universității „Dimitrie Cantemir”, București
- AnUOradea – Analele Universității Oradea, Oradea
- AnUVT – Annales d’Université “Valahia” Târgoviște. Section d’Archéologie et d’Histoire
- AOR – Arheologičeski otkritija i razkopki
- Apulum – Acta Musei Apulensis. Muzeul Național al Unirii, Alba Iulia
- Archaeologia Austriaca – Archaeologia Austriaca. Österreichische Akademie der Wissenschaften, Österreichisches Archäologisches Institut, Wien
- Archaeologia Lituana – Archaeologia Lituana. Vilnius University Press
- Archaeological and Anthropological Sciences – Archaeological and Anthropological Sciences, Springer
- Archaeological Reports – Archaeological Reports. Society for the Promotion of Hellenic Studies and the British School at Athens
- Archeometriai Műhely – Archeometriai Műhely a Magyar Régészeti és Művészettörténeti Társulat interdiszciplináris kutatásokkal foglalkozó vitaülés-sorozata, Budapest
- ArchBulg – Archaeologia Bulgarica, Sofia
- ArchÉrt – Archeológiai Értesítő. A Magyar Régészeti és Művészettörténeti Társulat Tudományos Folyóirata, Budapest
- ArchIug – Archaeologia Iugoslavica. Arheološko društvo Jugoslavije, Beograd
- ArchKözl – Archaeologiai Közlemények. Magyar Tudományos Akadémia, Budapest
- ArchRozhledy – Archeologické Rozhledy. Archeologický ústav AV ČR, Praha
- Arctic Anthropology – Arctic Anthropology. University of Wisconsin Press
- Argesis – Argesis. Muzeul Județean Argeș, Pitești
- ArhDelt – Αρχαιολογικὸν Δελτίον. Μελέτες. Athina: Tameio Archaiologikon Poron kai Apallotrioseon
- Arheologičeskij al’manah – Arheologičeskij al’manah. Nacional’naja Akademiya Nauk Ukrainy. Institut Arheologii Krymskij filial, Doneckij Oblastnoj Kraevedčeskij Muzej
- ArhEvraziStepej – Arheologija Evraziskih stepej. Akademiya Nauk Respubliki Tatarstan
- ArhMold – Arheologia Moldovei. Academia Română, Institutul de Arheologie, Iași
- ArhSbErmitaž – Arheologičeskij sbornik Gosudarstvennogo Ermitaža, Leningrad
- ArhSofia – Arheologija. Organ na Arheologičeskija Institut i Muzej, Sofia
- ArhVestLjubljana – Arheološki vestnik. Inštitut za arheologijo ZRC SAZU, Ljubljana
- Arheologičeskie vesti – Arheologičeskie vesti. Rossijskaja Akademiya Nauk, Institut istorii material’noj kul’tury, Sankt Petersburg
- ArheologijaKiev – Arheologija. Nacional’na Akademiya Nauk Ukraini, Institut Arheologij NAN Ukraini, Kijv
- ArheologijaSSSR – Arheologija SSSR: Svod arheologičeskikh istočnikov. Akademiya Nauk SSSR, Institut arheologii, Moskva
- BABesch – Bulletin van de Vereeniging tot Bevordering der Kennis van de Antieke Beschaving. Archaeologisch Instituut, Leiden
- BalcanicaBelgrad – Balcanica. Annuaire de l’Institut des Études Balkaniques. Académie Serbe des Sciences et des Arts, Belgrad
- Banatica – Banatica. Muzeul Banatului Montan, Reșița
- BARBrSer – British Archaeological Reports, British Series, Oxford
- BARIntSer – British Archaeological Reports, International Series, Oxford

- BAVA – Beiträge für allgemeinen und vergleichenden Archäologie. Deutsches Archäologisches Institut, Kommission für Allgemeine und Vergleichende Archäologie, München
- BayVgBl – Bayerische Vorgeschichtsblätter. Kommission für bayerische Landesgeschichte bei der Bayerischen Akademie der Wissenschaften in Verbindung mit dem Bayerischen Landesamt für Denkmalpflege und der Archäologische Staatssammlung, München
- BCH – Bulletin de Correspondance Hellénique, Athènes – Paris
- BeJA – Bulgarian e-Journal of Archaeology. Association of Bulgarian Archaeologists, Sofia
- BerRGK – Bericht der Römisch-Germanischen Kommission des Deutschen Archäologischen Instituts, Frankfurt am Main
- BHAUT – Bibliotheca Historica et Archaeologica Universitatis Timisiensis, Timișoara
- BiblArchMold – Bibliotheca Archaeologica Moldaviae, Iași
- BiblIstrPont-SA – Biblioteca Istro-Pontică. Seria Arheologie. Institutul de Cercetări Eco-Muzeale „Gavrilă Simion”, Tulcea
- BiblMusAp – Bibliotheca Musei Apulensis. Muzeul Național al Unirii, Alba Iulia
- BiblThrac – Bibliotheca Thracologica, București
- BiblTyr – Bibliotheca Tyragetia, Chișinău
- BMI – Buletinul Monumentelor Istorice, București
- BMJT – Buletinul Muzeului Județean Teleorman, Alexandria
- BPS – Baltic-Pontic Studies, Poznań
- BSNR – Buletinul Societății Numismatice Române, București
- București.MIM – București. Materiale de Istorie și Muzeografie. Muzeul Municipiului București
- Budapest Régiségei – Budapest Régiségei. Budapesti Történeti Múzeum, Budapest
- BulletinAFEQ – Bulletin de l'Association Française pour l'étude du quaternaire, Paris
- Byzantinoslavica – Byzantinoslavica. Revue internationale des Études Byzantines. Slovanský ústav Akademie věd České republiky, Praha
- CA – Cercetări Arheologice. Muzeul Național de Istorie a României, București
- Caiete ARA – Caiete ARA. Arhitectură, Restaurare, Arheologie. Asociația ARA, București
- Carpica – Carpica. Complexul Muzeal „Iulian Antonescu”, Bacău
- CCDJ – Cultură și Civilizație la Dunărea de Jos. Muzeul Dunării de Jos, Călărași
- CEFR – Collection de l'École Française de Rome
- CercIst – Cercetări Istorice. Complexul Național Muzeal „Moldova”, Iași, Muzeul de Istorie a Moldovei, Iași
- Chiron – Chiron. Mitteilungen der Kommission für Alte Geschichte und Epigraphik des Deutschen Archäologischen Instituts, München
- CIL – *Corpus Inscriptionum Latinarum*, 17 volumes, Berlin, 1853-
- CIQ – The Classical Quarterly. The Classical Association, Cambridge University Press
- CN – Cercetări Numismatice. Muzeul Național de Istorie a României, București
- ComArchHung – Communicationes Archaeologicae Hungariae. Magyar Nemzeti Múzeum, Budapest
- Complutum – Complutum. Universidad Complutense, Madrid
- Corviniana – Corviniana. Acta Musei Corvinensis. Muzeul „Castelul Corvinilor”, Hunedoara
- Crisia – Crisia. Muzeului Țării Crișurilor, Oradea
- Dacia – Dacia. Fouilles et recherches archéologiques en Roumanie, București
- Dacia N.S. – Dacia (Nouvelle Série). Revue d'archéologie et d'histoire ancienne. Académie Roumaine, Institut d'Archéologie « Vasile Pârvan », București

- Danubius – Danubius. Revista Muzeului de Istorie Galați
- DE – E. de Ruggiero, *Dizionario epigrafico di antichità romane*, Roma, 1961-
- DissArch – Dissertationes Archaeologicae ex Instituto Archaeologico Universitatis de Rolando Eötvös nominatae, Budapest
- Dobroudja/Dobrudža – Dobroudja / Dobrudža. Istoričeski muzej Dobrič
- Documenta Praehistorica – Documenta Praehistorica. University of Ljubljana, Faculty of Arts, Department of Archaeology
- DolgCluj – Dolgozatok az Erdélyi Múzeum Érem- és Régiségtárából, Cluj
- DolgCluj S.N. – Dolgozatok az Erdélyi Múzeum Érem- és Régiségtárából. Új sorozat, Cluj-Napoca
- DRH A vol. I – *Documenta Romaniae Historica, A. Moldova (1384–1448)*, vol. I (eds. C. Cihodaru, I. Caproșu, L. Șimanschi), București, 1975
- DRH B vol. VII – *Documenta Romaniae Historica, B. Țara Românească (1571-1575)*, vol. VII (eds. Ș. Ștefănescu, O. Diaconescu), București, 1988
- Drobeta – Drobeta. Muzeul Regiunii Porților de Fier, Drobeta-Turnu Severin
- EAIVR – *Enciclopedia Arheologiei și Istoriei Vechi a României* (ed. C. Preda), București, 1994 (I, A-C), 1996 (II, D-L), 2000 (III, M-Q)
- EAZ – Ethnographisch-Archäologische Zeitschrift. Christian-Albrechts Universität zu Kiel
- EDCS – Epigraphik-Datenbank Claus/Slaby, Universität Zürich
- EJA – European Journal of Archaeology. European Association of Archaeologists, Cambridge University Press
- EphemNap – Ephemeris Napocensis. Academia Română, Institutul de Arheologie și Istoria Artei, Cluj-Napoca
- EurAnt – Eurasia Antiqua. Deutsches Archäologisches Institut – Eurasien Abteilung, Berlin
- FBW – Fundberichte aus Baden-Württemberg, Stuttgart
- FI – File de Istorie. Muzeul Județean Bistrița-Năsăud, Bistrița
- Gallia – Gallia. Archéologie de la France Antique. CNRS Éditions
- Geographical Review – Geographical Review. American Geographical Society
- Gephyra – Gephyra. Doğu Akdeniz Bölgesi Eskiçağ Tarihi ve Kültürlerini Araştırma Dergisi / Zeitschrift für die Geschichte und Kulturen des antiken östlichen Mittelmeerraums. Akdeniz Üniversitesi, Antalya
- Germania – Germania. Anzeiger der Römisch-Germanischen Kommission des Deutschen Archäologischen Instituts, Frankfurt am Main
- Gladius – Gladius. Weapons History Journal. Hoffmeyer Institute for the Study of Ancient Weapons of the CSIC Institute of Archaeology of Mérida
- GlasnikBelgrad – Glasnik Srpskog Arheološkog Društva, Beograd
- GlasnikSarajevo – Glasnik Zemaljskog Muzeja Bosne i Hercegovine, Sarajevo
- GLIHalmyris – M. Zahariade, C.-G. Alexandrescu (eds.), *Greek and Latin Inscriptions from Halmyris. Inscriptions on stone, signa, and instrumenta found between 1981 and 2010*, BARIntSer 2261, 2011
- Godišnjak – Godišnjak. Centar za balkanološka ispitivanja. Akademija Nauka i Umjetnosti Bosne i Hercegovine, Sarajevo
- Godišnjak grada Beograda – Godišnjak grada Beograda. Muzej grada Beograda
- HambBeitrA – Hamburger Beiträge zur Archäologie. Universität Hamburg, Hamburg
- Hazanéző – Hazanéző. Firtos association in Korond

- Heritage Science – Heritage Science. Springer Open
- Hesperia – Hesperia. The Journal of the American School of Classical Studies at Athens
- History of Religions – History of Religions. The University of Chicago
- Honismeret – Honismeret. A Honismereti Szövetség folyóirata
- IDRE – C.C. Petolescu, *Inscriptiones Daciae Romanae. Inscriptions externes concernant l’histoire de la Dacie*, I-II, București, 1996-2000
- IGLR – E. Popescu, *Inscripțiile grecești și latine din secolele IV–XIII descoperite în România*, București, 1976
- IK Byzantion – A. Łajtar (ed.), *Inschriften griechischer Städte aus Kleinasien*. Band 58. *Die Inschriften von Byzantion*, Bonn, 2000
- Il Mar Nero – Il Mar Nero. Annali di archeologia e storia, Roma
- ILB – B. Gerov, *Inscriptiones Latinae in Bulgaria Repertae*, Sofia, 1989
- ILS – H. Dessau, *Inscriptiones Latinae Selectae*, Berlin, I (1892), II.1 (1902), II.2 (1906), III (1914/1916)
- Instrumentum – Instrumentum. Bulletin du Groupe de travail européen sur l’artisanat et les productions manufacturées dans l’Antiquité, Chauvigny
- IOSPE I² – V.V. Latyshev, *Inscriptiones Tyrae, Olbiae, Chersonesi Tauricae, aliorum locorum a Danubio usque ad regnum Bosporanum*, 2nd ed., Sankt Petersburg, 1916
- IRT – J.M. Reynolds, J.B. Ward-Perkins, *The Inscriptions of Roman Tripolitania*, Rome, 1952
- ISM I – D.M. Pippidi, *Inscriptiones Scythiae Minoris Graecae et Latinae*, vol. I. *Inscriptiones Histriae et viciniae*, București, 1983
- ISM II – I. Stoian, *Inscriptiones Scythiae Minoris Graecae et Latinae*, vol. II. *Tomis et territorium*, București, 1987
- ISM III – A. Avram, *Inscriptiones Scythiae Minoris Graecae et Latinae*, vol. III. *Callatis et territorium*, București, 1999
- ISM IV – E. Popescu, *Inscriptiones Scythiae Minoris Graecae et Latinae*, vol. IV. *Tropaeum – Durostorum - Axiopolis*, București – Paris, 2015
- ISM V – E. Doruțiu-Boilă, *Inscriptiones Scythiae Minoris Graecae et Latinae*, vol. V. *Capidava, Troesmis, Noviodunum*, București, 1980
- ISM VI.2 – A. Avram, M. Bărbulescu, L. Buzoianu, *Inscriptiones Scythiae Minoris Graecae et Latinae*, vol. VI. Supplementa. Fasciculus alter. *Tomis et territorium*, București – Paris, 2018
- Istros – Istros. Muzeul Brăilei „Carol I”, Brăila
- IzvestijaJugoiztočna – Izvestija na muzejte ot Jugoiztočna Bălgarija, Plovdiv
- IzvestijaRuse – Izvestija na Narodnija Muzej Ruse
- IzvestijaSofia – Izvestija na Nacionalnija arheologičeski Institut, Sofia
- IzvestijaSeverozapadna – Izvestija na muzejte ot Severozapadna Bălgarija, Vidin – Vraca – Montana – Pleven
- IzvestijaŠumen – Izvestija na Narodnija Muzej, Šumen
- IzvestijaVarna – Izvestija na Narodnija Muzej, Varna
- JAA – Journal of Anthropological Archaeology, Elsevier
- JAHA – Journal of Ancient History and Archaeology. Academia Română, Institutul de Arheologie și Istoria Artei Cluj-Napoca, Universitatea Tehnică Cluj-Napoca
- JAMT – Journal of Archaeological Method and Theory. Springer Science + Business Media, New York
- JAS – Journal of Archaeological Science, Elsevier

- JHS – The Journal of Hellenic Studies. Society for the Promotion of Hellenic Studies, Cambridge University Press
- J.Hum.Evol. – Journal of Human Evolution, Elsevier
- JMV – Jahresschrift für mitteldeutsche Vorgeschichte. Landesamt für Denkmalpflege und Archäologie Sachsen-Anhalt (mit Landesmuseum für Vorgeschichte) in Halle (Saale)
- JRAI – Journal of the Royal Anthropological Institute
- JRGZM – Jahrbuch des Römisch-Germanischen Zentralmuseums Mainz, Mainz
- KölnJb – Kölner Jahrbuch. Römisch-Germanisches Museum Köln, Archäologischen Gesellschaft, Köln
- Konštantinove listy – Konštantinove listy / Constantine's Letters. Constantine the Philosopher University in Nitra
- KSIIMK – Kratkie soobščeniya o dokladah i polevyh issledovaniyah Instituta istorii material'noj kul'tury, Moskva
- Die Kunde – Die Kunde. Zeitschrift für niedersächsische Archäologie N.F., Heidelberg
- Latomus – Latomus. Revue d'études latine, Société d'Études Latines de Bruxelles
- LED – I. Piso, R. Ardevan, C. Fenechiu, E. Beu-Dachin, Ş. Lalu, *Lexicon epigraphicum Daciae*, Cluj-Napoca, 2016
- LGPN – *Lexicon of Greek Personal Names*, Oxford
- LGPN IV – P.M. Phraser, E. Matthews (eds.), *A Lexicon of Greek Personal Names*, vol. IV. *Macedonia, Thrace, Northern Regions of the Black Sea*, Oxford, 2005
- LGPN V.A – T. Corsten (ed.), *A Lexicon of Greek Personal Names*, vol. V.A. *Coastal Asia Minor. Pontos to Ionia*, Oxford, 2010
- Litua – Litua. Studii și cercetări. Muzeul Județean Gorj „Alexandru Ștefulescu”, Târgu Jiu
- LSJ – H.G. Liddell, R. Scott, H.S. Jones (eds.), *A Greek-English Lexicon*, Oxford, Clarendon Press (9th edition), 1940
- Madriider Mitteilungen – Madriider Mitteilungen. Zeitschrift der Madriider Abteilung des Deutschen Archäologischen Instituts
- MAGW – Mitteilungen der Anthropologischen Gesellschaft in Wien
- MAN – MAN. Journal of the Royal Anthropological Institute of Great Britain and Ireland, London
- Marisia – Marisia. Muzeul Județean Mureș, Târgu Mureș
- Marmatia – Marmatia. Arheologie – Istorie. Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Baia Mare
- MBAH – Marburger Beiträge zur Antiken Handels-, Wirtschafts- und Sozial Geschichte. Seminar für Alte Geschichte, Universität Marburg
- Metalla – Metalla. Deutsches Bergbau-Museum Bochum
- MGBAEU – Mitteilungen der Berliner Gesellschaft für Anthropologie, Ethnologie und Urgeschichte, Berlin
- MSW – Materiały Starożytne i Wczesnośredniowieczne. Państwowe Muzeum Archeologiczne, Warszawa
- MCA – Materiale și Cercetări Arheologice. Academia Română, Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”, București
- MIA – Materiały i issledovaniya po arheologii SSSR, Moskva
- Montana 2 – V. Velkov, G. Alexandrov, *Epigrafski pametnici ot Montana i raiona*, Montana, 1994
- Mousaios – Mousaios. Buletin Științific al Muzeului Județean Buzău
- MSROA – Materiały i Sprawozdania Rzeszowskiego Ośrodka Archeologicznego, Rzeszów
- Musaica – Musaica Archeologica. Filozofická fakulta, Univerzita Komenského v Bratislave

- Nature – Nature. Weekly international journal, Springer Nature, UK
- NE – Numizmatika i epigrafika, Moskva
- Notae Numismaticae – Notae Numismaticae – Zapiski Numizmatyczne. Muzeum Narodowe w Krakowie
- Novensia – Novensia. Antiquity of Southeastern Europe Research Centre, University of Warsaw
- Numiz. sfragistika epigr. – Numizmatika, sfragistika i epigrafika. Bălgarska Akademija na Naukite, Nacionalen arheologičeski institut s muzej, Sofia
- Offa – Offa. Berichte und Mitteilungen von Archäologie, Neumünster
- OJA – Oxford Journal of Archaeology. School of Archaeology, University of Oxford
- Oltenia – Oltenia. Studii și comunicări, Arheologie-Istorie. Muzeul Olteniei, Craiova
- Osječki zbornik – Osječki zbornik. Muzej Slavonije Osijek
- Palamedes – Palamedes. A Journal of Ancient History. University of Warsaw
- Paléo – Paléo. Revue d'Archéologie Préhistorique, Les Eyzies, France
- PaleoAnthropology – PaleoAnthropology. Official Publication of the Paleoanthropology Society and the European Society for the Study of Human Evolution, University of Tübingen
- PAS – Prähistorische Archäologie in Südosteuropa. Institut für Prähistorische Archäologie, Berlin
- Patrimonium Apulense – Patrimonium Apulense. Direcția Județeană pentru Cultură Alba, Alba Iulia
- PBF – Prähistorische Bronzefunde. Akademie der Wissenschaften und der Literatur, Mainz, Seminar für Vor- und Frühgeschichte der Goethe-Universität Frankfurt a. M., Abteilung für Ur- und Frühgeschichtliche Archäologie des Historischen Seminars der Westfälischen Wilhelms-Universität, Münster
- Peuce – Peuce. Studii și note de istorie veche și arheologie. Muzeul Delta Dunării / Institutul de Cercetări Eco-Muzeale, Tulcea
- Peuce S.N. – Peuce, serie nouă. Studii și cercetări de istorie și arheologie. Institutul de Cercetări Eco-Muzeale „Gavrilă Simion”, Tulcea
- Phoenix – Phoenix. Journal of the Classical Association of Canada, Toronto
- Pliska – Preslav – Pliska – Preslav. Nacionalen arheologičeski institut s muzej, Bălgarskata Akademija na Naukite, Sofia
- Plural – Plural. History, Culture, Society. Journal of the History and Geography Department, “Ion Creangă” Pedagogical State University, Chișinău
- PNAS – Proceedings of the National Academy of Science of the United States of America
- Pontica – Pontica. Muzeul de Istorie Națională și Arheologie, Constanța
- PPS – Proceedings of the Prehistoric Society, Cambridge University Press
- Preslav – Preslav. Arheologičeski institut s muzej pri Bălgarskata Akademija na Naukite – filial Šumen, Sofia
- Przegląd Archeologiczny – Przegląd Archeologiczny. Instytut Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk, Warszawa
- PSI – Papiri della Società Italiana, Firenze
- PZ – Praehistorische Zeitschrift. Institut für Prähistorische Archäologie, Berlin
- Quartärpaläontologie – Quartärpaläontologie. Abhandlungen und Berichte des Instituts für Quartärpaläontologie, Weimar
- Quaternaire – Quaternaire. Revue de l'Association Française pour l'étude du Quaternaire
- Quaternary International – Quaternary International. International Union for Quaternary Research, Elsevier

- Quaternary Science Reviews – Quaternary Science Reviews. International Journal of Earth, Climate and Life Interactions, Elsevier
- Radiocarbon – Radiocarbon. An International Journal of Cosmogenic Isotope Research, Cambridge University Press
- RCAN – Revista de cercetări arheologice și numismatice. Muzeul Municipiului București
- RE – Realencyclopädie der classischen Altertumswissenschaft, Stuttgart, 1893-
- REA – Revue des Études Anciennes. Maison de l'Archéologie, Université Bordeaux Montaigne, Pessac
- RecMusAlcoi – Recercues de Museu d'Alcoi. Museu Arqueòlogic Municipal d'Alcoi
- REG – Revue des Études Grecques. L'associations pour l'Encouragement des Études grecques en France, Paris
- Revista Arheologică – Revista Arheologică. Academia de Științe a Moldovei, Institutul Patrimoniului Cultural, Chișinău
- RevBistr – Revista Bistriței. Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud, Bistrița
- RMM-MIA – Revista muzeelor și monumentelor – Monumente istorice și de artă, București
- RMV – Rad Muzeja Vojvodine, Novi Sad
- RossArh – Rossijskaja Arheologija. Rossijskoj Akademii Nauk, Institut arheologii, Moskva
- SA – Sovetskaja Arheologija. Akademija Nauk SSSR, Institut arheologii, Moskva
- SAA – Studia Antiqua et Archaeologica. Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași
- Saalburg Jahrbuch – Saalburg Jahrbuch. Bericht des Saalburg Museums, Bad Homburg
- Sargetia – Sargetia. Acta Musei Devensis. Muzeul Civilizației Dacice și Romane, Deva
- SCIV(A) – Studii și Cercetări de Istorie Veche (și Arheologie). Academia Română, Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”, București
- Science – Science. American Association for the Advancement of Science, Washington
- SEG – *Supplementum Epigraphicum Graecum*, Leiden 1923-1971, Amsterdam 1979-
- SGLI – V. Beševliev, *Spätgriechische und spätlateinische Inschriften aus Bulgarien*, Berlin, 1964
- SlovArch – Slovenská Archeológia. Archeologický ústav SAV, Nitra
- SMMIM – Studii și Materiale de Muzeografie și Istorie Militară. Muzeul Militar Central, București
- SNG Blackburn Museum – K.F. Sugden, *Sylloge Nummorum Graecorum*, vol. VIII. *The Hart Collection Blackburn Museum*, Oxford, 1989
- SNG Sweden II – *Sylloge Nummorum Graecorum. Sweden II. The Collection of The Royal Coin Cabinet National Museum of Monetary History Stockholm, Part 2. Thrace – Euboa*, Stockholm, 1980
- Social Research – Social Research. An International Quarterly. The New School for Social Research, New York
- SP – Studii de Preistorie. Asociația Română de Arheologie, București
- Specimina Nova – Specimina Nova. Dissertationes ex Instituto Historico Universitatis Quinqueecclesiensis de Ianno Pannonio nominatae, Pécs
- SprawArchKraków – Sprawozdania Archeologiczne, Kraków
- SprawArchWarsaw – Sprawozdania Archeologiczne. Institute of Archaeology and Ethnology of the Polish Academy of Sciences, Warsaw
- Starinar – Starinar. Naučni časopis Arheološkog instituta u Beogradu, Beograd
- StCl – Studii Clasice. Societatea de Studii Clasice din România, București
- StComSfGheorghe – Studii și Comunicări. Muzeul Sfântu Gheorghe
- StComSatuMare – Satu Mare. Studii și Comunicări. Muzeul Județean Satu Mare, Satu Mare
- StComSibiu – Studii și Comunicări. Muzeul Brukenthal, Sibiu

- Strabon – Strabon. Bulletin d'information historique, Iași
- Stratum plus – Stratum plus. Arheologija i kulturnaja antropologija. Vysšaja Antropologičeskaja Škola, St. Peterburg-Chișinău-Odessa-București
- Studi di Antichità – Studi di Antichità. Rivista del Dipartimento di Beni Culturali dell'Università di Salento
- Studia Academica Šumenensia – Studia Academica Šumenensia. History and Archaeology of the Balkans and South Eastern Europe. „Episkop Konstantin Preslavski” University of Šumen
- Studia Balcanica – Studia Balcanica. Institut za balkanistika s centăr po trakologija. Bălgarska Akademija na Naukite
- Studia Europaea Gnesnesia – Studia Europaea Gnesnesia. Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
- Studia Hercynia – Studia Hercynia. Ústav pro klasickou archeologii, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, Praha
- Studii – Studii. Revistă de istorie, București
- Studii și Cercetări de Istorie – Studii și Cercetări de Istorie. Institutul de Istorie „George Barițiu”, Cluj
- Studii și Cercetări Științifice Iași – Studii și Cercetări Științifice. Filiala Iași, Academia R.P.R.
- SUCSH – Studia Universitatis Cibiniensis Series Historica. Universitatea „Lucian Blaga”, Sibiu
- Śląskie Sprawozdania Archeologiczne – Śląskie Sprawozdania Archeologiczne. Uniwersytet Wrocławski, Instytut Archeologii
- SympThrac – Symposia Thracologica
- Székelyföld – Székelyföld. Kulturális folyóirat
- Terra Sebus – Terra Sebus. Acta Musei Sabesiensis. Muzeul Municipal „Ioan Raica”, Sebeș
- TGIM – Trudy Gosudarstvennogo Istoričeskogo Muzeja, Moskva
- Thraco-Dacica – Thraco-Dacica. Academia Română, Institutul de Arheologie „Vasile Pârvan”, București
- Tisicum – Tisicum. A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Múzeumok Évkönyvei, Szolnok
- Transilvania – Transilvania. Complexul Muzeal Național Astra, Sibiu
- Trav.Inst.Spéol. – Travaux de l'Institut de spéologie « Émile Racovitza », București
- Tyragetia – Tyragetia. Anuarul Muzeului Național de Istorie a Moldovei, Chișinău
- UPA – Universitätsforschungen zur prähistorischen Archäologie, Bonn
- VAMZ – Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu, Zagreb
- Vekove – Vekove. Bălgarsko istoričesko društvo, Sofia
- Východoslovenský Pravek – Východoslovenský Pravek. Archeologický ústav SAV, Nitra
- WA – Wiadomości Archeologiczne, Warszawa
- Wosinsky Mór Múzeum évkönyve – A Wosynski Mór Múzeum évkönyve, Szekszárd
- Zeitschrift für Tierzüchtung und Züchtungsbiologie – Zeitschrift für Tierzüchtung und Züchtungsbiologie = Journal of animal breeding and genetics, Berlin – Hamburg
- Zephyrus – Zephyrus. Revista de Preistoria i Arqueologia. Universidad de Salamanca
- Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Rzeszowskiego – Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Rzeszowskiego, Seria Socjologiczno-Historyczna, Rzeszów
- ZfA – Zeitschrift für Archäologie, Berlin
- ZfE – Zeitschrift für Ethnologie. German Association for Social and Cultural Anthropology, Berlin Society for Anthropology, Ethnology and Prehistory, Berlin
- Ziridava – Ziridava. Studia Archaeologica. Complexul Muzeal Arad
- ZPE – Zeitschrift für Papyrologie und Epigraphik, Bonn